

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Šaratice, okres Vyškov

Šaratice, Náves 96, 683 52 Křenovice u Slavkova

Identifikátor školy: 600 126 030

Termín konání inspekce: 5.-7. duben 2004

Čj.:	15-1072/04-11085
Signatura:	ol5zx102

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní a mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní a mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda a přírodověda na 1. stupni základní školy a ve sledovaných předmětech český jazyk, dějepis, matematika a informatika na 2. stupni základní školy, ve školním roce 2003/2004,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Šaratice, okres Vyškov je úplnou školou. Sdružuje základní školu (dále jen ZŠ) s kapacitou 245 žáků, mateřskou školu (dále jen MŠ) s kapacitou 25 dětí, školní družinu s jedním oddělením a kapacitou 25 žáků a školní jídelnu s kapacitou 225 jídel. Je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je obec Šaratice se sídlem Šaratice, Náves 83, 683 52 Křenovice u Slavkova.

V tomto školním roce základní škola poskytuje vzdělání podle stavu k 30. září 2003 v 9 třídách celkem 210 žákům. Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola č. j. 16847/96-2. Jednotřídní mateřská škola má vytvořen vlastní vzdělávací program *Kamarádi*. V tomto školním roce bylo přijato celkem 22 dětí. Provoz MŠ je zajištěn v samostatné budově v době od 7:00 do 16:30 hodin.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

ZŠ má vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a zvolenému vzdělávacímu programu velmi dobré personální podmínky. Kromě dvou pedagogických pracovníků splňují všichni hospitovaní učitelé ZŠ i MŠ podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované vyhláškou. Obě výchovné poradkyně vykonávají funkci prvním rokem, účastní se kurzů a školení, kvalifikační studium zatím nezačaly. Úvazky byly učitelům přiděleny s ohledem na jejich nejvyšší ukončené vzdělání a pedagogické zkušenosti. Výchovně-vzdělávací práci v MŠ zabezpečují dvě učitelky, které svým vzděláním splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Skladba jejich úvazků je účelně přizpůsobena potřebám náročnější organizace provozu jednotřídní MŠ s širším věkovým uskupením dětí a zajištění logopedické péče.

Organizační struktura základní školy je upravena přehledně zpracovanými předpisy včetně funkčního organizačního schématu. Jsou v nich účelně stanoveny pravomoci zaměstnanců k zabezpečení práce jednotlivých úseků včetně rozdělení kompetencí v kontrolní oblasti. Všichni pracovníci školy mají jasně stanoveny náplně práce. Dokumentace související s činností školy je vedena na vysoké úrovni. K přenosu informací efektivně slouží nástěnky ve sborovně,

oběžníky a metodické materiály, rozhlas, porady i písemný harmonogram a vzhledem k velikosti školy i běžná komunikace. Kvalita přenosu informací vůči zaměstnancům MŠ jako celku je účinná. Funguje na základě stanovených pravidel. Porada *vedení školy* řeší aktuální otázky chodu školy. Tzv. *rozšířené vedení* (metodik 1.stupně, ekonomka školy, případně výchovná poradkyně) se schází dle potřeby. Se závěry těchto porad jsou seznamováni všichni pedagogičtí pracovníci. Metodické sdružení a předmětové komise učitelů rozpracovávají učební osnovy do tematických plánů učiva, zabývají se také řešením organizačních záležitostí (např. soutěže). Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada zabývající se stálými úkoly a hodnocením prospěchu a chování žáků.

Organizaci provozu a chodu mateřské školy stanovila ředitelka jednoznačně ve spolupráci s vedoucí učitelkou, v návaznosti na požadavky rodičů a zřizovatele. Písemně jsou doloženy v účelně zpracovaných řádech MŠ a dalších dokumentech, které poskytují všem zainteresovaným základní informace o pravidlech jejího chodu.

Začínající a nekvalifikovaní učitelé průběžně spolupracují s vedoucími předmětových komisí. Někteří z nich však nemají stanoveny své uvádějící učitele. Tato absence v ojedinělém případě negativně ovlivnila jak odbornost vedené výuky, tak i umění řešit konfliktní vystupování žáků, které pak vedlo k přílišné uvolněnosti v hodině. Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků probíhá na základě přehledně a jasně zpracovaných vnitřních směrnic. Kontrolní systém je písemně plánován a postihuje celou organizační strukturu školy včetně pedagogického procesu. Jednotlivá zjištění a přijatá opatření si vedoucí pracovnice zaznamenávají pro následnou práci. Hospitační činnost se opírá o promyšlenou metodiku. Průběh hospitací je zaznamenáván do funkčně zpracovaných záznamových archů. V rámci pohospitačních rozhovorů jsou prováděny strukturované rozbory hodin s jednoznačně formulovanými klady a zápory sledované výuky. Vzájemné hospitace učitelé zatím příliš nevyužívají. Ředitelka průběžně hodnotí zaměstnance, úspěšné učitele oceňuje. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Velký význam přikládá ředitelka dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Zejména začínající učitele cíleně vede tím, že jim umožňuje navštěvovat odborné semináře zaměřené například na specifické poruchy učení a seznamovat se s moderními vyučovacími metodami. Nové poznatky si vzájemně předávají v rámci metodických sdružení, což se pozitivně odráží u některých učitelů ve zvolených formách a organizaci vyučovacích hodin.

Kritéria pro hodnocení práce jednotlivých učitelů jsou zpracována ve vnitřní směrnici. Jsou prokazatelně známa všem pracovníkům školy. Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců je funkční a příznivě ovlivňuje profesionální i odborný růst zaměstnanců školy, včetně jejich pracovní aktivity.

Personální podmínky byly ve sledovaných oblastech velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

K původní budově školy byla již dříve dostavěna přístavba a později byla rekonstruována. ZŠ má vzhledem k aktuálním počtům žáků příslušný počet učeben. Všechny jsou dostatečně prostorné. Jsou v nich umístěny všechny třídy 1. až 9. ročníku. Kromě nich je zařízena samostatná odborná učebna informatiky. Další učebna, tzv. „promítárna“, slouží jako laboratoř, učebna pro dělenou výuku tříd v cizích jazycích a pracovna k provádění laboratorních prací.

Škola využívá pro výuku dílnu, cvičnou kuchyň, malou tělocvičnu s posilovnou, knihovnu. V budově ZŠ se nachází také školní jídelna.

Objekt MŠ byl zrekonstruován (provedena výměna oken, dveří, podlah, renovace hygienického zařízení, zřízení ředitelny). Výchovně-vzdělávací práce s dětmi probíhá ve třídě s hernou, které jsou současně využívány i jako ložnice a jídelna. Nevýhodou jsou jejich menší prostory a dané dispoziční řešení objektu MŠ, které omezuje pohybové aktivity dětí i vytvoření stabilních hracích koutů pro uspokojování osobních zájmů dětí. Přilehlá školní zahrada se školním dvorkem je účelně členěná, náležitě zastíněná, vybavená pískovištěm a průlezkami. Poskytuje dětem vhodné prostředí pro volný pohyb, odpočinkové činnosti i sportovní využití.

Všichni žáci ZŠ mají k dispozici ucelené řady schválených učebnic. Kmenové třídy jsou vhodně vybaveny názornými učebními pomůckami. Pro výuku předmětů jsou sbírky pomůcek uloženy v kabinetech. Základní škola má funkční audiovizuální techniku. Škola disponuje celkem 16 počítači (většina je dodána v programu INDOŠ) a další technikou pro zabezpečení kvalitní výuky informatiky. Počítačové výukové programy a výhodné podmínky připojení k síti Internet využívají učitelé při výuce. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má škola potřebné pomůcky dle doporučení PPP. Pro keramické práce žáků zakoupila škola vypalovací pec. Celková úroveň vybavení učebními pomůckami základní školy je velmi dobrá.

MŠ je vybavena původním nábytkem pro děti, jeho velikost neodpovídá různým tělesným výškám dětí. Chybí více podnětných hracích koutků pro individuální relaxaci či intimitu dětí. Výzdoba interiéru je vkusná a plně odráží zaměření školního vzdělávacího programu. Vybavení MŠ pomůckami, hračkami, stavebnicemi, pracovním i výtvarným materiálem je v základním sortimentu zajištěno, množství i kvalita neodpovídají současným výchovně-vzdělávacím požadavkům. Větší část z nich je uložena mimo dosah dětí, v uzavřených skříňkách. Vybavení sportovním nářadím i vybavení hudebními nástroji je dostačující. Ve výchovně-vzdělávací práci byly účelně a efektivně využity. Vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) je účelné i estetické, lůžkoviny jsou však umístěny v nevětratelné skříni. Dětská i učitelská knihovna je velmi kvalitně vybavena. Pro děti jsou k dispozici nejen pohádkové, ale i naučné knihy a dětské encyklopedie. Pedagogické pracovnice MŠ mají možnost využívat počítač.

V rámci kontrolní a hospitační činnosti ředitelka sleduje využívání materiálně-technického vybavení školy. Má jasnou představu o potřebách údržby a vybavení prostor objektu MŠ i ZŠ a postupně ji realizuje v souladu s plánem materiálně-technického zabezpečení školy. Spolupracuje se zřizovatelem při přidělování prostředků na obnovu a rozšíření stávajícího vybavení školy. Z materiálně-technického zázemí základní školy veřejnost využívá především tělocvičnu (aerobik). Další prostory slouží několikrát ročně k prezentaci školy pořádáním akcí pro rodiče žáků i širší veřejnost. Mateřská škola využívá materiálně-technické zázemí pouze pro své potřeby.

Materiálně-technické podmínky MŠ byly dobré, v ZŠ byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

V souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ZŠ realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Pro integrovanou žákyni je ve spolupráci s odborným pracovištěm vypracován individuální vzdělávací program, jehož plnění je průběžně sledováno. V MŠ probíhá výchova a vzdělávání podle vlastního vzdělávacího programu

Kamarádi, jehož hlavní cíle vycházejí z doporučeného Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Vzdělávací program ZŠ je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Školní vzdělávací program MŠ je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Učební plán je upraven na podmínky školy a ve všech ročnících je v souladu se schválenými učebními dokumenty, přičemž je respektován metodický pokyn čj. 31172/2002-22 k rozšíření učebních plánů o dvě vyučovací hodiny.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace základní školy i mateřské školy byla vedena pečlivě a průkazně zachycovala průběh vzdělávání a výchovy.

Vedení školy průběžně kontroluje plnění učebních osnov. Zjištěné skutečnosti a problémy jsou bezprostředně projednávány a následně jsou realizována opatření vedoucí k jejich nápravě.

Kontrola naplňování učebních osnov v ZŠ je účinná, systém kontroly plnění vzdělávacího programu MŠ je účinný.

Výuka v ZŠ se řídí rozvrhem hodin, který je v souladu s učebním plánem školy a respektuje psychohygienu výuky. Vnitřní řád školy je zpracován na specifické podmínky školy v souladu s požadavky vyhlášky a stanovuje jasná pravidla chování.

Organizace výchovně-vzdělávací práce v MŠ se řídí pravidly provozního řádu a režimem dne, který je dostatečně flexibilní. Závazný je pravidelný denní rytmus, řád, doporučený interval mezi jídly a délka pobytu dětí venku. Sledované spontánní a řízené činnosti byly v rovnováze, avšak vzhledem k podmínkám MŠ byly ukončovány hromadně. Individuální potřeby a zájmy dětí učitelky dostatečně zohledňovaly. Pitný režim byl ve třídě zajištěn a byl dětmi v průběhu dne náležitě využíván.

Informační systém školy vzhledem k žákům a jejich rodičům je funkční. Informování žáků ZŠ zajišťují především třídní učitelé a vyučující. Rodiče jsou včas, dostatečně a průkazným způsobem informováni o výsledcích vzdělávání a výchovy svých dětí. Další informace o činnosti a výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu škola zveřejňuje v Obecním zpravodaji a školním časopisu *Poškolák*. Průběžné informování rodičů dětí MŠ je dostatečně a prokazatelně zajišťováno (volný přístup do třídy, denní jednání s učitelkami při předávání dítěte, nástěnkami, na třídních schůzkách a slavnostech apod.).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu ZŠ je funkční, organizace výchovně-vzdělávací práce MŠ odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Výchovným poradenstvím (dále také VP) se zabývají dvě učitelky, jejich povinnosti a oblast působení jsou stanoveny v náplních práce. Funkci vykonávají prvním rokem, a třebaže dosud nezhájily kvalifikační studium, využívají ke své činnosti svých znalostí a zkušeností (jedna výchovná poradkyně je svým vzděláním speciální pedagožka, obě se dále vzdělávají v kurzech). Zabývají se především péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ta je organizována jednak formou nepovinného předmětu speciální dyslektické péče, jednak individuálním přístupem učitelů v rámci běžné výuky. Výchovné poradkyně vedou předepsanou dokumentaci o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení, přičemž dbají na její ochranu před zneužitím. Druhou oblastí VP je volba povolání. Výchovná poradkyně má vypracován systém začleňování dané problematiky do učiva jednotlivých předmětů, poskytuje žákům i jejich rodičům veškeré dostupné informace, organizuje spolupráci s úřady a pomáhá při výběru

dalšího studia. Vypracované plány práce stejně jako *Minimální preventivní program*, který využívá bohaté nabídky mimoškolních aktivit, svědčí o propojení výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů s veškerým děním ve škole.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech v mateřské škole

Kvalitu výchovně vzdělávací práce příznivě ovlivňoval laskavý, vstřícný přístup učitelek k dětem. Bezprostřední příprava učitelek na práci byla promyšlená, respektovala jejich individuální a věkové zvláštnosti. Plánování výchovně-vzdělávací práce vychází z koncepčních záměrů a cílů vzdělávacího programu MŠ a krátkodobých tematických plánů.

Ke ***spontánním činnostem*** se děti inspirovaly hračkami, které byly součástí interiéru, nebo byly postavené na viditelných místech a na dosah. Cílenou nabídku pomůcek a materiálů pro rozvoj spontaneity dětí učitelky nabízely pouze částečně. Do her dětí učitelky vstupovaly s vnímavostí, podporovaly rozvoj dětské představivosti a napomáhaly herní činnosti rozvíjet. Umožnily i méně šikovným dětem zažít radost z úspěchu. Výrazněji byly vzhledem k heterogennímu složení třídy posilovány kamarádské vztahy a pozitivní emoční atmosféra. Hodnocení projevů dětí probíhalo spíše formálně, většinou neadresně a bez spoluúčasti dětí. Hravé aktivity byly učitelkami přerušovány a společně ukončovány v zájmu dalších činností, (ranní cvičení a svačiny) realizovaných ve stejných prostorách, ale i z důvodů omezeného prostoru. Děti tak neměly možnost dokončit hru přirozeně, podřídily se pokynům učitelky a výsledky her většinou uklidily. I přes tento způsob vedení se děti do her zapojovaly přirozeně a se zájmem, učily se toleranci, spolupráci, poznávaly v praxi dohody a pravidla. V průběhu hravých aktivit byly mezi dětmi zřejmé pěkné vztahy a nekonfliktní otevřená komunikace.

K ***řízeným činnostem*** byly děti motivovány promyšleně a plánovitě s využitím přímých zkušeností a prožitků dětí. Učitelky dokázaly přirozeně navozovat učební situace v souladu se zvoleným tématem, k potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Připravené pracovní, výtvarné a hudební aktivity rozvíjely dětskou fantazii, tvořivost i představivost, jemnou motoriku, obohacovaly je i po stránce emoční. Kvalitu výchovně vzdělávací práce příznivě ovlivňoval citlivý, tolerantní individuální přístup učitelek k dětem. Promyšleně bylo zařazeno denní cvičení jako jedna z forem pohybové stimulace a práce s pracovními listy za účelem rozvoje jemné motoriky a přípravy pro pozdější vzdělávání. Veškeré řízené činnosti obsahovaly prvky hry a tvořivosti, byly organizovány skupinovým i frontálním způsobem. Učitelky nároky a požadavky k dětem diferencovaly, uplatňovaly pozitivní a adresné hodnocení.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Přestože jsou v zařízení prostorové podmínky pro rozvíjení pohybových dovedností pouze vyhovující, učitelky v průběhu výchovně-vzdělávací práce často zařazovaly jak relaxační, tak i přímivá a dechová cvičení a hudebně-pohybové aktivity.

Sebeobslužné návyky zejména při oblékání, stolování a užívání příborů mají děti dostatečně upevněné. Patříčné stereotypy při hygienických činnostech mají upevněny. Dokáží zdvořile a ohleduplně jednat, správně vystupovat a zacházet s předměty a hračkami

Učitelky systematicky a při každé příležitosti navozovaly situace, které děti podněcovaly k účelné řečové aktivitě. Děti dokázaly úspěšně komunikovat se svým okolím, uměly vyjádřit svoje pocity, prožitky, myšlenky a jednouché postoje a názory. Z hlediska vyváženosti byla vzájemná komunikace dětí a učitelek optimální. Ke zkvalitnění řečového projevu dětí přispívá pravidelně prováděná logopedická péče ve spolupráci s logopedem.

Úroveň poznatků a myšlenkových operací je přiměřená věku i individuálním zvláštnostem dětí. Při tvořivých činnostech děti přirozeně uplatňovaly fantazii a představivost za podpory vyučujících. Úroveň autonomního chování dětí byla rozdílná a to v závislosti na uplatňovaném stylu práce a realizovaných činnostech.

Děti se projevovaly aktivně a samostatně, vzniklé problémy řešily bez pomoci učitelek. Částečně k tomu přispívala i společně dohodnutá pravidla. Pozitivní vliv na pracovní atmosféru a ohleduplné chování dětí měl i vstřícný přístup učitelek k dětem

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly ve spontánních i řízených činnostech hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

V rámci inspekční činnosti proběhly hospitace ve všech ročnících u všech učitelek 1. stupně ZŠ. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících pozitivně ovlivnila kvalitu hospitované výuky. Na vyučovací hodiny byly všechny učitelky velmi dobře připraveny. Vzdělávací cíle vycházely z probíraného tématu a navazovaly na předchozí probírané učivo. Pouze ojediněle se projevila nedostatečná promyšlenost organizace vyučovací hodiny a nerespektování didaktických zásad a psychohygieny.

Hospitované hodiny probíhaly ve velmi pěkném, estetickém a podnětném prostředí kmenových tříd. Žáci používali vhodné učebnice, pracovní sešity nebo připravené pracovní listy. Ve *vlastivědě* a *přírodovědě* pracovali s vhodně připravenými pomůckami, obrázky květin, listů, namnoženými materiály. S jednoduchými učebními pomůckami pracovali při procvičování a opakování učiva.

Hospitované hodiny se lišily úrovní jejich organizace a dosaženou efektivitou výuky. Jejich struktura odpovídala věku žáků i stanoveným cílům. Organizační pokyny vyučujících byly v převážné většině sledované výuky, jasné a srozumitelné. Užití formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících rozdílné, vzhledem k jejich metodickým dovednostem a pedagogickým zkušenostem. V některých hodinách byly postupy učitelek založeny na méně efektivní frontální práci a výuka se přizpůsobovala průměrným žákům. Ve většině hodin převažovalo činnostní pojetí, skupinové formy, zohlednění tempa žáků a diferencovaný přístup vyučujících. V těchto případech uplatňované postupy a formy práce umožnily žákům diskutovat, argumentovat a vyvozovat patřičné závěry. Méně promyšlená organizace a příprava vyučujících se odrazila v neefektivním využití vyučovacího času, v pasivitě některých žáků a jejich nevhodném chování a projevech bez patřičného řešení.

V některých třídách jsou umístěny koberce, což je využíváno nejen k relaxaci, ale i při realizaci např. skupinových činností. Tempo výuky většinou odpovídalo možnostem žáků. Pozornost věnovaná správnému sezení žáků v lavici nebyla podpořena potřebnou důsledností při dodržování správných návyků při psaní u nejmladších dětí (sklon sešitu, držení tužky). Účinná relaxace v různých formách byla zařazena ve většině hodin, psychohygienické zásady byly dodržovány. V průběhu vyučování měli žáci zajištěn pitný režim.

Vhodnou vstupní a cílenou průběžnou motivací dokázaly učitelky vzbudit jejich zájem a aktivizovat je pro požadované učební činnosti. Jen ojediněle nebyla motivaci věnována potřebná pozornost, což se dále projevilo v konfliktním vystupování žáků, které pak vedlo k narušení výuky. Při řešení zadaných samostatných úkolů či ve skupině byli žáci většinou úspěšní.

Komunikace a spolupráce probíhala ve většině hodin podle stanovených pravidel. Velmi dobrá byla v případě činnostního vyučování a zařazení skupinové práce, při níž měli žáci prostor pro spolupráci a výchovu k tolerantnosti. Frontální způsob výuky nevytvářel dostatečný prostor

pro diskuzi, argumentaci i komunikaci žáků a výchovu k toleranci a vzájemnému respektování. Na aplikaci získaných vědomostí při řešení poznávacích a praktických úloh učitelky dbaly s menší důsledností. Při práci byla v převážné většině tříd zřejmá činná pracovní atmosféra, harmonické vztahy mezi učiteli i žáky. Vyučující byly k žákům vstřícné, v případě potřeby se jim individuálně věnovaly. Ojedinele se projevila, v důsledku nedostatečné autority vyučující příliš rušná atmosféra, někdy až s projevy nekázně. Žáci většinou akceptovali dohodnutá pravidla jednání a chovali se uvědoměle.

Znalosti žáků byly procvičovány a upevňovány formou ústního opakování a samostatného řešení úkolů a ojedinele i následnou aplikaci získaných poznatků. Žáci byli na chyby vyučujícími upozorňováni a vedeni ke správnému řešení. Informace o své úspěšnosti získávali žáci v hodinách prostřednictvím průběžné dílčí kontroly. V některých hodinách bylo slovní hodnocení výkonu žáka konkrétní a zdůvodněné, ve zjednodušené formě učitelka vedla žáky k sebehodnocení. Celkového hodnocení práce v závěru hodiny se účastnili i žáci. Měli možnost sdělit vyučující své pocity z vykonané práce. V několika případech prováděla dílčí a závěrečné hodnocení pouze vyučující bez účasti žáků a v obecné rovině. Diferenciace vzhledem k výkonu žáka nebo jeho specifickým vývojovým poruchám učení byla v hospitovaných hodinách častěji využívána. V průběhu vyučování prokazovali žáci ve všech hospitovaných předmětech velmi dobré znalosti.

U žáků v první, třetí, čtvrté a páté třídě byl v mluvnickém učivu *českého jazyka* kladen důraz na rozvoj komunikace, vyjadřování se v celých větách, správnou výslovnost, intonaci krátkých a dlouhých otevřených slabik. V první třídě se žáci učili správnému nácviku tvarů písmen, slov a vět. Méně pozornosti ze strany vyučující bylo věnováno zdůraznění správného sezení žáků při těchto činnostech. Žáci třetí, čtvrté a páté třídy se zabývali upevňováním vědomostí psaní *i, y* uvnitř slov po obojetných souhláskách, procvičování učiva o slovních druzích, ze skladby dokázali poměrně rychle a správně vyhledávat a rozlišovat základní skladební dvojice, věděli, co je holá věta. Orientovali se v jednoduchém textu a dobrý výkon podávali při všestranném jazykovém rozboru. Při výuce převážně se zájmem plnili úkoly, správně reagovali na výchovnou problematiku. V jedné zhlédnuté hodině se žáci do učebního procesu nezapojovali a vyučující nedokázala jejich zájem o učební proces podchytit. V hodinách *matematiky* v rámci numerace si žáci druhé, čtvrté a páté třídy upevňovali základní početní výkony pamětně i písemně. Důraz byl kladen na vlastnosti operací a využívání těchto vlastností při numerických výpočtech. Nechyběly vhodné hry k upevňování mechanických spojů operace sčítání a odčítání, žáci při nich prokazovali velmi dobré znalosti. Vhodně byl využit i prostor pro aplikaci učiva i úlohy problémového charakteru. Úlohové situace vedly žáky k osvojení základních aritmetických vědomostí a dovedností. Ve výuce byla sledována velmi dobrá práce se žákem se specifickou poruchou učení díky citlivému přístupu učitelky a diferencovaným úkolům, které žák vypracovával jak sám, tak s pomocí jiných spolužáků nebo učitelky. Střídání činností zvyšovalo aktivitu žáků. Velmi zdařilá byla skupinová činnost žáků v dopravní výchově v hodině *vlastivědy*.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni ZŠ ve sledovaných předmětech měly celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepisu na 2. stupni ZŠ

Hospitace se uskutečnily v českém jazyce ve všech třídách 2. stupně (všechny navštívené hodiny byly mluvnické), v dějepise ve třech ročnících. Cíle hodin byly formulovány spíše v oblasti poznatků, které mají být žákům předány, méně se zaměřovaly na dovednosti žáků a zcela pomíjely oblast rozvoje sociálních kompetencí. Při jejich konkretizaci ve sledované

výuce byly individuální vzdělávací potřeby žáků částečně respektovány v českém jazyce. V obou předmětech učivo navazovalo na dříve probranou látku.

Dva ze tří navštívených pedagogů zcela splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, třetí vyučující splňuje podmínky pedagogické způsobilosti pro jiný stupeň školy. To se ve sledované výuce nijak negativně neprojevilo. Učivo bylo žákům prezentováno vždy věcně správně.

Výuka probíhala v kmenových třídách, které byly uspořádány tradičním způsobem, všechny byly esteticky vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků, květinami i učebními pomůckami a materiály, které zvyšovaly podnětnost prostředí. Názornost zajišťovaly v obou předmětech především učebnice, v dějepise doplněné pouze nástěnnou mapou, v českém jazyce tabelárními přehledy, kopírovanými texty, cvičeními, kartičkami s úkoly i vlastnoručně vyrobenými pomůckami pro práci na magnetické tabuli. Didaktická ani výpočetní technika, třebaže byla v některých třídách instalována, ve sledované výuce využita nebyla.

Hospitované hodiny *dějepis* byly organizovány frontálně, jejich základem byl monologický výklad učitele. Žáci byli zapojeni pouze do čtení učiva z učebnice, místy byli aktivizováni otázkami, na něž jednotlivci stručně odpovídali. V závěru hodiny si z tabule opsali zápis učiva do sešitu. V *českém jazyce* byla frontální výuka efektivnější, žáci měli možnost pracovat ve skupinách nebo ve dvojicích, samostatně řešili úkoly, jejichž množství bylo přizpůsobeno individuálnímu tempu žáků. Ojediněle nebyla práce žáků důsledně zkontrolována, většinou však vyučující systematicky vedly žáky k uplatňování algoritmů při určování mluvnických jevů, pečlivá byla i práce s chybou. Učivo bylo velmi přehledně vysvětleno, do vyvození závěrů byli žáci v některých případech vtaženi vhodně kladenými otázkami učitelů. Střídání činností v části sledované výuky poskytovalo žákům příležitost k relaxaci, vědomě však bylo relaxační cvičení zařazeno pouze výjimečně. Naopak v hodinách, v nichž byla organizace poněkud jednotvárná, se únava odrazila na snížené pozornosti žáků. Závěrečné shrnutí bylo v části hodin opomenuto.

Úvodní motivace byla nahrazena sdělením tématu hodiny, vnitřních souvislostí probíraných poznatků či vlastních zkušeností žáků využívali učitelé méně. V průběhu vyučování se občas objevily prvky mezipředmětových vazeb, žáci však na ně reagovali jen sporadicky.

Ze zvolených metod vyplýval i způsob interakce a komunikace. V hodinách, v nichž převažovaly verbální aktivity učitele, byli žáci převážně pasivní, jejich komunikace se omezila na stručné odpovědi na položené otázky. Zájem o výuku prokazovali v hodinách dějepis tím, že přinášeli materiály související s historií, ojediněle též zpracované referáty k probíranému tématu. V části sledované výuky měli žáci při skupinových činnostech příležitost k vzájemné komunikaci, ne všichni jí však dokázali využít. Při prezentaci své práce byli žáci vedeni ke kultivovanému vyjadřování. V tom jim sloužilo za vzor i vyjadřování učitelů.

V průběhu hospitací byli žáci slovně hodnoceni, většinou chváleni za úspěšné splnění úkolu, klasifikace však neproběhla v žádné hodině. Také ocenění snahy žáků, jejich aktivity a výsledků v závěru hodiny se vyskytlo jen v části hospitovaných hodin. K sebehodnocení ani vzájemnému hodnocení žáci příležitost neměli.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepise byly celkově dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a informatice na 2. stupni ZŠ

Hospitace se uskutečnily v matematice ve všech třídách 2. stupně. Informatika byla hospitována ve dvou nejvyšších ročnících ZŠ. Všichni vyučující - obě učitelky matematiky

i učitel informatiky - byli na výuku řádně připraven. Hodiny byly promyšlené po stránce organizační i materiální.

Obě učitelky *matematiky* svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučující *informatiky* studuje na vysoké škole. Skutečnost, že svým vzděláním zatím nesplňuje podmínky stanovené vyhláškou, se ve sledované výuce negativně neprojevila.

Výuka *matematiky* probíhala v běžných kmenových učebnách. V některých byly umístěny pomůcky, které napomáhaly vytvářet pro výuku motivující prostředí. Pomůcky potřebné pro názornost výuky byly využívány. Celkové vybavení učeben přispělo k podchycení zájmu o předmět. Názornost výuky byla dostatečně zabezpečena demonstračními pomůckami školními i z vlastní tvorby vyučujících. Hospitované hodiny *informatiky* se uskutečnily v odborné učebně. Část z instalovaných počítačů s dalším technickým vybavením byla škole dodána v rámci programu INDOŠ. Celkové vybavení učebny a její vzhled byly pro žáky motivující.

Nejčastější formou výuky v hodinách *matematiky* byla frontální a individuální výuka. Učitelky střídaly obě formy a kontrolovaly zapojení všech žáků do aktivní činnosti. Organizace sledovaných hodin sledovala činnostní pojetí. Formy práce a užití vyučovací metody často podporovaly aktivitu většiny žáků. Učitelky také vytvářely žákům prostor pro samostatné učení. Práci v hodinách cíleně řídily, vhodnými otázkami vedly učení k naplňování stanovených cílů hodin. Většina žáků s učitelkami velmi dobře spolupracovala, aktivně se do výuky zapojovala. V části sledované výuky se nedařilo efektivně využít čas, byly zaznamenány i drobné nepřesnosti vzhledem k odborné terminologii učitelkou přehlédnuté. Při zadané samostatné práci učitelky žáky kontrolovaly a s prospěchově slabými žáky individuálně pracovaly. Většina žáků přistupovala k výuce odpovědně, zejména v devátém ročníku v souvislosti s blížícími se přijímacími zkouškami na střední školu. Naopak mladší žáci nebyli dostatečně povzbuzováni a aktivizováni. Žáci řešili úlohy z různých oblastí matematiky s praktickou tematikou. Ve sledovaných hodinách *informatiky* žáci řešili pod vedením vyučujícího zadané úkoly. Postupně, na závěr každého jednotlivého úseku učitel kontroloval dosažené výsledky a vyhodnocoval úspěšnost splnění úkolu. Jednotlivá pracoviště sledoval a při zjištěných nedostatcích prováděl nápravná opatření. Převažující byla individuální práce, ale žáci si mohli v případě potřeby vzájemně pomoci a poradit. Vyučující vedl žáky k aktivní součinnosti při tvorbě postupu řešení. Ti však měli ponechánu možnost řešit úkol vlastním způsobem, čímž byla rozvíjena jejich tvůrčí činnost a podporována aktivita.

V části sledované výuky matematiky byla využita účinná motivace zařazováním úloh s praktickou tematikou. V některých hodinách byla úvodní motivace nahrazena jen sdělením tématu hodiny. V části sledované výuky byly uplatněny a využity i vnitřní souvislosti, mezipředmětové vztahy. Učivo ve vyučovacích jednotkách informatiky, užití formy práce a metody výuky, zadávané úkoly s praktickým využitím byly pro všechny žáky silně motivující. To vše bylo podporováno možností práce ve vlastním tempu i postupu řešení.

Způsob interakce a komunikace odpovídal formám práce a vyučovacím metodám užitých v hodinách matematiky. Účinný byl řízený rozhovor, kdy žáci byli vedeni k vyjadřování a tím i rozvoji jejich komunikativních dovedností. V hodinách informatiky byl vztah učitele i žáků vstřícný. Žáci se mohli kdykoliv zeptat a požádat o radu či pomoc, čehož hojně využívali. Vyžadováním odpovědí je učitel vedl k aktivnímu osvojování odborné terminologie a také k rozvoji komunikativních dovedností i logického uvažování. Vyučující většinou důsledně dbali na užívání odborné terminologie. Ojediněle byli žáci vedeni k formulaci jednoduchého závěru.

V úvodu vyučovacích jednotek informatiky si vždy učitel ověřoval zvládnutí poznatků, případné nesrovnalosti znovu vysvětloval. Žáci byli v průběhu výuky zadávanými úkoly prověřováni, zda pochopili učivo a postupy. Převážně pozitivní uplatňované slovní hodnocení

za předvedený výkon posilovalo sebedůvěru jednotlivých žáků. Ocenění snahy žáka nebo jeho aktivity bylo užito méně často. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení mezi žáky nebylo uplatňováno.

Průběh a výsledky výuky v matematice a informatice byly celkově velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při zjišťování úrovně vědomostí žáků ředitelka využívá hospitací a vlastní prověrky a testy především v předmětech český jazyk, matematika a zeměpis. Kontroluje vyhodnocení čtvrtletních písemných prací. K objektivnímu porovnání výsledků škola používá ve 4. až 9. ročníku testy Klokan a v 9. ročníku testy Kalibro. Výsledky vyhodnocuje a přijímá opatření ke zlepšení stavu. Zjištění sleduje, s učiteli je projednává a příčiny neúspěšných jevů s nimi analyzuje.

K objektivnímu porovnání výsledků škola používá ve 4. až 9. ročníku testy Klokan a v 9. ročníku testy Kalibro. Kvalitu výuky škola pravidelně zjišťuje čtvrtletními písemnými pracemi z českého jazyka a matematiky, z nichž jsou prováděny rozborů pro vyhodnocení úspěšnosti sledovaných jevů. Na základě zjištěných skutečností jsou prováděna opatření ke zlepšení výsledků, která sledují vazbu na obsah a cíle v dalším vzdělávání žáků.

Celkově byly hodnoceny průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve škole jako dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji, které jsou uvedeny ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 1. července 2003 pod č. j. 11 557/03-21 s účinností od 1. ledna 2003*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace schválené zastupitelstvem obce Šaratice usnesením č. 23/2002 dne 2. prosince 2002*
3. *Organizace dne v MŠ pro školní rok 2003/2004*
4. *Školní vzdělávací program Kamarádi MŠ Šaratice pro školní rok 2003/2004*
5. *Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 1. října 2003*
6. *Povolení výjimky ředitelkou ZŠ Šaratice podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách ze dne 14. července 2003*
7. *Evidenční listy – 22 ks, přehled docházky dětí, seznam dětí pro školní rok 2003/2004*
8. *Přehled výchovné práce MŠ pro školní rok 2003/2004*

9. *Vnitřní řád mateřské školy* pro školní rok 2003/2004 bez datování
10. *Provozní řád mateřské školy* (bez uvedení data)
11. Plán a zápisy kontrolní a hospitační činnosti MŠ ve školním roce 2003/2004
12. *Knihy úrazů mateřské školy* ve školním roce 2003/2004
13. Jednací protokol *mateřské školy* ve školním roce 2003/2004
14. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách mateřské školy ve školním roce 2003/2004
15. *Třídni knihy* všech tříd Základní školy Šaratice ve školním roce 2003/2004
16. *Třídni výkazy* všech tříd Základní školy Šaratice ve školním roce 2003/2004
17. *Katalogové listy* všech žáků Základní školy Šaratice ve školním roce 2003/2004
18. *Evidence žáků* Základní školy Šaratice ve školním roce 2003/2004
19. *Učební plány* vzdělávacího programu ZŠ Šaratice ve školních rocích 2000/2001 až 2003/2004
20. *Vnitřní řád Základní školy Šaratice* ve školním roce 2003/2004
21. *Organizační řád Základní školy Šaratice* ve školním roce 2003/2004 ze dne 23. prosince 2003
22. *Organizace školního roku 2003/2004 Základní školy Šaratice*
23. *Rozvrh hodin* Základní školy Šaratice ve školním roce 2003/2004
24. *Koncepce rozvoje ZŠ Šaratice v letech 2003-2008*
25. *Pracovní plán Základní školy Šaratice* ve školním roce 2003/2004
26. *Směrnice č. 2/2003 Vnitřní kontrolní systém*
27. *Záznamy z jednání pedagogické rady Základní školy Šaratice* ve školním roce 2003/2004
28. Protokoly o konání zkoušek
29. *Výroční zpráva o činnosti ZŠ Šaratice za školní rok 2002/2003*
30. *Knihy úrazů* Základní školy Šaratice vedená od roku 1984
31. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání hospitovaných pedagogických pracovníků ZŠ Šaratice ve školním roce 2003/2004
32. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
33. *Záznamy o práci* v nepovinných předmětech a zájmových útvarech
34. *Pracovní plán školy 2003/2004* schválený pedagogickou radou dne 1. září 2003
35. *Plán výchovného poradce pro specifické poruchy učení, školní rok 2003/2004* (bez data)
36. *Návrh individuální péče výchovy a vzdělávání dítěte se specifickými vývojovými poruchami učení* zpracovaný dne 22. září 2003
37. *Dyslektická péče* – materiály platné pro školní rok 2003/2004
38. *Plán výchovného poradenství – volba povolání* pro školní rok 2003/2004

39. *Minimální preventivní program* platný od 1. září 2003
40. *Plán práce předmětové komise humanitních předmětů* (bez data)
41. *Organizace školního roku 2003/2004*
42. *Osobní dokumentace žáků s postižením* vedená ve školním roce 2003/2004
43. *Tematické plány hospitovaných předmětů* platné ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky školy zabezpečují plnění učebních dokumentů realizovaného vzdělávacího programu školy v plném rozsahu. K organizaci školy přistupuje ředitelka s plnou zodpovědností. Vedením odloučeného pracoviště mateřské školy jmenovala vedoucí učitelku. Pro výchovně-vzdělávací činnost vytváří ředitelka svým vedením a řízením velmi dobré podmínky.

Materiálně-technické podmínky základní školy zabezpečují realizovat v dostatečné míře názornost výuky a činnostní pojetí vzdělávacího programu školy. Jejich využití v hodinách bylo velmi dobré. Realizace stanoveného vzdělávacího programu mateřské školy je negativně ovlivněna méně vyhovujícími materiálně-technickými podmínkami, a to zejména zastaralým vybavením i omezenými prostorovými podmínkami třídy i herny. Naopak kvalitní podmínky školní zahrady umožňují plně realizaci rozvoje pohybové i spontánní aktivity dětí.

Vzdělávací program školy byl realizován v souladu s učebními dokumenty. Frontální výuka, často zařazovaná, dovovala omezené možnosti činnostního pojetí výuky a aktivit žáků. Přesto získávali znalosti v rozsahu požadovaném učebními osnovami. V průběhu výuky prokazovali žáci dobré znalosti, dařilo se jim většinou správně aplikovat získané vědomosti při řešení praktických úloh. Metody výuky byly méně pestré. Žáci byli vedeni k práci s informacemi. Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře. Školní vzdělávací program mateřské školy byl promyšleně zpracován, má svůj systém a odpovídá realitě předškolního zařízení. Účinně se promítal do přímé práce s dětmi. Kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu příznivě ovlivňovalo rozvolnění denního režimu, využití spontánního učení dětí a uzpůsobování vzdělávání individuálním zájmům a potřebám dětí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Krška	Mgr. Jaroslav Krška, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jiřina Götzová	PaedDr. Jiřina Götzová, v. r.
	PhDr. Helena Kneselová	PhDr. Helena Kneselová, v. r.
	Mgr. Vladimíra Rybářová	Mgr. Vladimíra Rybářová, v. r.

Ve Vyškově dne 17. května 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. května 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eliška Novoměstská, ředitelka školy	Mgr. Eliška Novoměstská, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Nádražní 7, 682 01 Vyškov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad JM kraje - odbor školství Žerotínovo nám 3 / 5, 601 82 Brno	2004-07-23	12-1040/04/181-952
Zřizovatel: Obec Šaratice, Náves 83 683 52 Křenovice u Slavkova	2004-07-23	12-1040/04/181-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.